

Aan: mevr. C. van der Wal, minister voor Natuur en Stikstof
Ministerie van LNV
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Telefoon 06-15624460
E-mail info@nav.nl
Website www.nav.nl
Twitter @NAV_AkkerBouwer

Dronten, 23 maart 2023

Betreft: wijziging van de Omgevingswet (omgevingswaarde stikstofdepositie 2030 en vergunningplicht voor stikstofgerelateerde wijzigingen)

Geachte mevrouw Van der Wal,

Bij deze wil de Nederlandse Akkerbouw Vakbond (NAV) graag reageren op de voorgestelde wijziging van de Omgevingswet (omgevingswaarde stikstofdepositie 2030 en vergunningplicht voor stikstofgerelateerde wijzigingen). De NAV is partij in deze omdat zij de belangen van haar leden, allen akkerbouwers, behartigt in de brede zin van het woord.

Gezien de huidige politieke situatie houden wij onze inbreng kort:

1. De voorgestelde versnelling van de stikstofreductie vinden wij disproportioneel. De disruptie in de landbouw wordt daardoor te groot en de onderbouwing is in onze ogen te zwak. De KDW is in Nederland extreem laag vergeleken met onze buurlanden, het Aerius model geeft na elke update weer totaal andere waarden aan en de staat van de natuur is nog steeds niet goed in kaart gebracht. Dit alles pleit tegen nu een versnelling inbouwen die wellicht binnen afzienbare tijd niet nodig blijkt te zijn. Tevens wijzen we u ongetwijfeld ter overvloede nog maar eens op het feit dat de VHR ruimte laat voor uitzonderingen als er te grote socio-economische impact dreigt te ontstaan en op het feit dat ook Remkes meent dat de VHR wel wat minder star zou moeten worden.
2. Wij pleiten ervoor om het beleid en dus de wet te baseren op de werkelijke staat van instandhouding van de natuur, vanaf nu en niet pas na 2030 (vierde lid van artikel 2.15a) en de KDW uit de wet te halen. Uit recente inventarisatie van bijvoorbeeld het Noord-Hollands duingebied bleek, dat ondanks de voorspelde slechte staat door stikstof, er opmerkelijk veel bijzondere planten werden gevonden in opmerkelijk grote aantallen. In uw beruchte kaartje werd rondom dit gebied een reductiedoel van 70% opgelegd, terwijl de staat van de natuur in orde is. We kunnen ons zomaar voorstellen dat dit in andere gebieden ook zo kan zijn. Zinnen als 'voor de natuur is uitstel van forse reductie geen optie' worden nergens onderbouwd.
3. U stelt dat de bronmaatregelen zoals in het PSN beschreven allemaal eind 2023 in uitvoering moeten zijn. Dit lijkt ons niet haalbaar, gezien de tijd die nog nodig is om over allerlei zaken helderheid te krijgen.
4. Wat betreft het stimuleren van volledig grondgebonden melk- en rundveehouderij willen wij opmerken, dat voor de akkerbouw rundermest een waardevolle voedingsbron is. Zoals het nu in de Memorie van Toelichting staat lijkt het alsof u de mestplaatsingsruimte volledig op het eigen melk- of rundveebedrijf wilt hebben. Dat zou voor de akkerbouw betekenen dat wij meer kunstmest moeten gaan toepassen, wat in onze ogen geen wenselijke verandering is.
5. Wij zijn positief over de voorgestelde overgang van middel- naar doelvoorschriften.
6. Ten aanzien van de gebiedsgerichte aanpak willen wij opmerken dat wij tegen overgangsgebieden zijn waar de natuurdoelen niet direct aantoonbaar gerelateerd kunnen worden aan de landbouw.
7. Het evaluatiemoment in najaar 2023 ten aanzien van gebruikmaking van vrijwillig instrumentarium is veel te vroeg, gezien het feit dat heden, eind maart 2023, de regeling

nog niet bekend is. U kunt niet aan boeren vragen om binnen een paar maanden een dergelijk besluit te nemen. Te allen tijde zijn wij tegen onteigenen.

8. De NAV is het eens met het niet vergunningplichtig maken van beweiden en bemesten.

Naast bovengenoemde punten wil de NAV er op wijzen, dat in de onderhandelingen over het landbouwakkoord gesproken wordt over sturing van het NPLG met kaders die in het landbouwakkoord worden afgesproken. Het kan in onze ogen niet zo zijn dat in de tussentijd dit wetsvoorstel ongewijzigd door het Parlement gaat. Onderhandelen in het landbouwakkoord met nieuwe wetgeving als het mes op de keel werkt niet. Wij willen u dan ook dringend verzoeken dit wetsvoorstel terug te trekken.

Teun de Jong,
voorzitter NAV

Sjoerd Heestermans,
vicevoorzitter NAV